

Aparat telefoniczny CB-49

AUTOR / WYTWÓRCA

CZAS I MIEJSCE

Czas powstania:

1950 - 1960

Miejsce powstania:

Radom, Polska

DANE TECHNICZNE

Wymiary:

wys.: 120 mm, sze.: 240 mm, dł.: 170 mm

Materiał:

Technika:

PRAWA

Właściciel obiektu: Muzeum Inżynierii i

Techniki. Wizerunki cyfrowe i metadane

obektu: domena publiczna. Opis

kontekstowy: licencja CC BY-NC-SA 3.0 PL

(Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne -

Na tych samych warunkach 3.0 Polska).

POZOSTAŁE INFORMACJE

MIM 920/VIII/39

SŁOWA KLUCZOWE

dźwięk, komunikacja, łączność, poczta, praca

biurowa, prąd, PRL, przemysł, telefon,

telekomunikacja, urządzenia biurowe

OPIS

CB-49, produkowany przez Radomską Wytwórnę Telefonów, był pierwszym powojennym aparatem telefonicznym polskiej produkcji. W drugiej połowie lat 30. XX wieku, dzięki ogromnej inwestycji rządowej, zakładającej uprzemysłowienie dużego obszaru Polski pomiędzy Wisłą i Sanem, powstał Centralny Okręg Przemysłowy. Jednym z beneficjentów tej inwestycji był Radom, gdzie (wskutek przeniesienia lub budowy) powstało pięć dużych zakładów przemysłowych, w tym Fabryka Ericssona. W 1938 roku Polska Akcyjna Spółka Elektryczna Ericsson przeniosła całą produkcję do Radomia, gdzie kontynuowała ją do wybuchu wojny. W czasie okupacji, Niemcy zmienili charakter produkcji fabryki z cywilnego na wojskowy. Ericsson produkował do 1944 roku elementy (torpedy, części do łodzi podwodnych) dla marynarki wojennej. W czasie zawieruchy wojennej wycofująca się na zachód niemiecka armia demontowała i wywoziła zakłady produkcyjne. Jednym z nich była fabryka Ericssona. Szczęśliwie jednak część wyposażenia została ukryta przez załogę zakładu, a wywiezione maszyny i obrabiarki, znaleziono na terenie Czechosłowacji i zwrócono do Radomia. Powstanie pierwszego polskiego telefonu spleta się z burzliwą historią końca II wojny światowej i lat powojennych. 11 lutego 1948 roku przedsiębiorstwo pod nazwą Polska Akcyjna Spółka Elektryczna Ericsson zostało upaństwowione. To spowodowało wygaśnięcie dotychczasowych licencji na produkowane telefony CB-45 (licencyjna nazwa kolejnej wersji rozwojowej kultowego szwedzkiego telefonu Ericsson DBH 1001). Zapotrzebowanie na rodzimy model telefonu w pełni pokrył bardzo udany CB-49. Obudowa aparatu, mikrofonu oraz gniazdo przyłączeniowe były wykonane z bakelitu. Mikrofon i słuchawka zostały zbudowane z łatwo wymiennych wkładek, które spoczywały na sprężynach stykowych w odpowiednich komorach mikrofonu. Tarcza numerowa była przymocowana do obudowy aparatu i połączona z listwą zaciskową za pomocą kabelka. Pozostałe części aparatu były przymocowane za pomocą wkrętów do podstawy aparatu. Telefon CB-49 najczęściej występował w kolorze czarnym, zdarzały się też modele czerwone i zielone (rzadkie egzemplarze). Prezentowany model występuje w, niezwykle rzadkim, kolorze wiśniowym. Projekt bazował na dotychczasowym modelu Ericssona, został jednak „odchudzony” do 1,9 kg (względem 3 kg protoplasty) i był rozwijany przez kolejne dwadzieścia lat. Kolejne etapy rozwojowe, różniące się głównie elektryką to: CB-491, CB-59, CB-591. Opracował: Szymon Czyżyk